

Rehabilitering av pasienter med nevromuskulære sykdommer og spinale skader (FMR) 20-22. november

Program

Dag 1, onsdag 20. november

09:45: Anbefalt ankomst med buss fra Oslo og Nesoddtangen.

09:45 – 10:00: Velkommen og registrering. Kaffe ved ankomst. Møterom: Lærings- og mestringssenteret (bygg G, rom 157).

10:00 – 10:05: Introduksjon til kurset og kursåpning

10:05 – 10:30: Spinale tverrsnittslesjoner; Epidemiologi, Norsk ryggmargsskaderegister v/ Annette Halvorsen, overlege, Ph.d.-kandidat og leder for Norsk ryggmargsskaderegister, St. Olavs Hospital.

10:30 – 10:35: Kort pause med forflytning til møterom auditoriet (bygg G, rom 146).

10:35 – 11:20: Spinale tverrsnittslesjoner; Anatomi og kartlegging med ASIA, og oversikt over komplikasjoner ved Sara Rise Langlo, overlege, St. Olavs Hospital.

11:20 – 11:35: Pause

11:35 – 11:50: Forberedelse til ferdighetstrening: Autonom dysrefleksi. Vi viser prosedyre og går igjennom gruppeinndelingen. Ved Marianne Yardley og Mona Strøm, overleger, Sunnaas

11:50 – 12:30: Lunsj

12:30 – 13:15: Akutt og subakutt håndtering av ryggmargsskade v/ Eirik Helseth, seksjonsoverlege, professor, Nevrokirurgisk avdeling, OUS.

13:15 – 13:30: Pause

13:30 – 14:15: Vurdering og behandling av urinveier etter ryggmargsskade, v/ Thomas Glott, avdelingsoverlege, Sunnaas Sykehus

14:15 – 14:30: Pause

14:30 – 15:10: Vurdering og behandling av spastisitet etter ryggmargsskade v/ Jelena Simic, overlege, p.hd.-kandidat, Sunnaas sykehus.

15:10 – 15:20: Pause

15:20 – 16:05: Ryggmargsskade i et Pasientperspektiv v/ Christian Gyldenøhr

16:05 – 16:10: Forflytning for ferdighetstrening i grupper. De som ikke skal på grupper i dag kan reise hjem.

16:10 – 16:40: Ferdighetstrening autonom dysrefleksi for gruppe 1, og ferdighetstrening ASIA for ASIA-gruppe 3 og 4.

17:12: Anbefalt buss til Nesoddtangen for korrespondanse til Oslo.

Dag 2, torsdag 21. november

08:29: Anbefalt ankomst med buss fra Oslo og Nesoddtangen for autonom dysrefleksi for gruppe 2.

08:40 – 09:10: Ferdighetstrening autonom dysrefleksi for gruppe 2. Vi forflytter oss til auditoriet slik at vi rekker å hente kaffe og ta en liten pause før kursstart kl. 09.20.

09:00 – 09:20: Anbefalt ankomst med buss 08:49 for de resterende gruppene. Registrering og servering av kaffe.

09:20 – 10:00: Status innen regenerasjon og stamceller v/ Jean-Luc Boulland, seniorforsker, OUS

10:00 – 10:10: Pause

10:10 – 10:55: Vurdering og behandling av respiratoriske problemer i tidlig fase etter ryggmargsskade v/ Ove Fondenæs, overlege, lungeavdelingen, Haukeland sykehus.

10:55 – 11:10: Pause

11:10 – 11:40: Rekonstruktiv arm- og håndkirurgi ved tetraplegi ved v/ Eivind Strandenes, overlege, Haukeland sykehus.

11:40 – 11:45: Pause

11:45 – 12:25: Posttraumatisk syringomyeli og tethered cord v/ Tonje Okkenhaug Johansen, nevrokirurg og spesialist i fys.med. og rehabilitering, St. Olavs Hospital.

12:25 – 13:10: Lunsj

13:10 – 13:55: Psykiske reaksjoner ved alvorlig fysisk skade v/ Anja Schanke Sundet, psykolog, Sunnaas sykehus HF.

13:55 – 14:10: Pause

14:10 – 14:55:

Del 1: Vurdering og behandling av colorectale funksjonsproblemer etter ryggmargsskade v/ Tom Tørhaug, overlege, universitetslektor, p.hd., St. Olavs Hospital.

Del 2: Trening og ryggmargsskade v/ Tom Tørhaug, overlege, universitetslektor, p.hd., St. Olavs Hospital.

14:55 – 15:10: Pause

15:10 – 15:40: Seksualitet og fertilitet etter ryggmargsskade v/ Petter Sanaker, overlege Haukeland sykehus.

15:40 – 15:45: Forflytning for ferdighetstrening i grupper. De som ikke skal på grupper i dag kan reise hjem.

15:45 – 16:15: Ferdighetstrening autonom dysrefleksi for gruppe 3 og ferdighetstrening ASIA for ASIA-gruppe 1 og 2.

16:37: Anbefalt buss til Nesoddtangen for korrespondanse til Oslo.

Dag 3, fredag 22. november

08:29: Anbefalt ankomst med buss fra Oslo og Nesoddtangen.

08:40 – 09:10: Ferdighetstrening autonom dysrefleksi for gruppe 4. Vi forflytter oss til auditoriet slik at vi rekker å hente kaffe og ta en liten pause før kursstart kl. 09.20.

09:00 – 09:20: Auditoriet er åpent fra 09.00. Oppmøte for de resterende gruppene (Anbefalt ankomst med buss 08:49). Registrering og servering av kaffe.

09:20 – 10:00: Kardiovaskulære følgetilstander etter ryggmargsskade
v/ Ellen Merete Hagen, Consultant Neurologist i Autonomic medicine, The National Hospital of Neurology and Neurosurgery, Queen Square, London

10:00 – 10:15: Pause

10:15 – 10:45: Trykksår, forebyggende tiltak og behandling
v/ Ingebjørg Irgens, førsteamanuensis og spesialist i fys.med. og rehabilitering, VID høgskole.

10:45 – 10:55: Pause

10:55 – 11:40: Nevromuskulære sykdommer med stort behov for rehabilitering
v/ Petter Sanaker, overlege, Haukeland sykehus.

11:40- 11:55: Pause

11:55 – 12:25: Trening med nevrologiske sykdommer
v/ Andreas D. Rosenberger, spesialfysioterapeut og senterleder, nevrologisk kompetansesenter, UNN.

12:25 – 13:10: Lunsj

13:10 – 13:55: Vurdering og behandling av smerter etter ryggmargsskade
v/ Jan Rosner, associate professor, Department of Clinical Medicine, The Danish Pain Research Center.

13:55 – 14:10: Pause

14:10 – 14:40: Nevropatier ved varige funksjonstap
v/ Kjell Arntzen, overlege nevrologisk avdeling, UNN.

14:40 – 15:25: Kursprøve og evaluering.

15:37: Anbefalt buss til Nesoddtangen for korrespondanse til Oslo.

Ferdighetstrening i grupper

Vi skal ha ferdighetstrening i grupper for ASIA-klassifisering og autonom dysrefleksi. Deltakerne deles inn i grupper på kursets første dag.

Ansvarlig for ferdighetstrening ASIA

Marianne Yardley, Mona Strøm og Jan Ove Brauti, overleger, Sunnaas sykehus.

Ansvarlig for ferdighetstrening autonom dysrefleksi

Malin Thulesius, overlege, Sunnaas i samarbeid med spesialsykepleierne Anne Selsjord og Marita Blendum, Sunnaas.

Praktisk informasjon

Sted

Sunnaas sykehus, Bjørnemyrveien 11, 1453 Bjørnemyr, Nesodden.

- Oppmøte dag 1: Lærings- og mestringssenteret (bygg G, rom 157).
- Oppmøte dag 2 og 3: Auditoriet (bygg G, rom 146).

Kollektivtransport

Det går båter fra Aker brygge og Lysaker til Nesoddtangen. Båtene korresponderer med buss til Sunnaas sykehus. Reisetid fra Aker brygge er 36 minutter. Fra Lysaker brygge 20 minutter.

Fra Aker brygge til Nesoddtangen tar du båtrute nr. B10.

Fra Lysaker til Nesoddtangen tar du båtrute nr. B11.

Fra Nesoddtangen går det korresponderende buss rute nr. 575 eller 570 til Sunnaas bussholdeplass.

Båtene går inntil tre ganger i timen. Se www.ruter.no for mer informasjon om rutetider.

Billett kjøpes på billettautomat, ombord eller via billettappen Ruter.

Finn frem

Følg skilting fra bussholdeplassen til hovedinngangen og servicetorg. Fra servicetorg følg blå stiplet linje i gulvet ned to etasjer, til G1. Vi møtes på Lærings- og mestringssenteret (LMS) i bygg G rom 157.